ΕΠ. Γ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ

ΜΕΡΟΣ Α

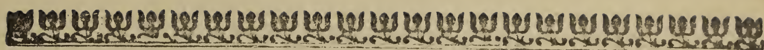
ΑΘΗΝΑΙ 1920
ΕΚΔΟΤΗΣ Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ
ΣΤΑΔΙΟΥ 56

ΕΠ. Γ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ

ΜΕΡΟΣ Α'

ΑΘΗΝΑΙ 1919
ΕΚΔΟΤΗΣ Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ
ΣΤΑΔΙΟΥ 56

1. μάνα. Mutter

μ, α, ν.

μά να.

μάνα.

2. νάνι. Kleines Kind

ι.

νά νι. νι νι.

νάνι! νάνι! νινί!

3. παπί.

π.

πα πί πί πα.

παπι. πί! πί! πί! παπί.

νὰ μάνα, παπί! νὰ πίπα!

---

4. πίτα.

τ.

πί τα, μά. τί

νὰ μάνα, πίτα! μὰ τί πίτα

5.

τόπι.

ο.

τό πι, πο πὸ τό πι ἀ πὸ πα νι. τὸ πα πὶ πα τᾶ.

τόπι τὸ τόπι. ποπό! τοπι! ἀπὸ τί; τόπι ἀπὸ πανί! μάνα, τὸ τόπι; νά το!

τί πατᾶ το παπί; τὸ παπι πατᾶ τὸ τοπι.

6. ζῶα.

ζ, ω.

ζῶ α. ζῶ ο. μό να. μα ζί.
ζῶα. τὰ ζῶα. ζῶο. τὸ ζῶο.
νὰ τὸ ζῶο. νὰ τὰ ζῶα!
τὰ ζῶα; νὰ τὰ ζῶα μαζί!

7. ζώνη.

η.

ζώ νη. ἡ. τή. ζώ νω. ζη τῶ.
ζη τω! μή. πο νῶ.
ζώνη. ἡ ζώνη. μία ζώνη, μά τι
ζώνη! ζώνη ἀπο πανί! ζώνω

τὴ ζῶνη, μὰ νὰ μὴ πονῶ. ζητῶ
τὴ ζώνη.

μαμά, ζήτω! νὰ ἡ ζώνη!

---

8. ρίζα.

ρ.

ρί ζα. ὥ ρα.
τώ ρα. πα ω
νὰ πά ρω. ζη τᾶ
νὰ πά ρη.
ρίζα. ἡ ρίζα.
νὰ ἡ ρίζα. ὤ!
ὤ! μία ρίζα!
ὥρα τώρα ζητῶ
μία ρίζα.

νὰ πάρω τώρα
μία ρίζα;

τὸ ζῶο ζητᾶ νὰ πάρη μία ρίζα.
μαμά, τί νὰ πάω νὰ πάρω; μία ρίζα.

νὰ πάρω τώρα τὸ τόπι; ὢ! νά το!

9. ρύζι. Reis

υ.

ρύ ζι. τυ ρί. ζυ μά ρι.

ρύζι. τὸ ρύζι. νά τὸ ρύζι τυρί.
τὸ τυρί, νά τὸ τυρί! ζυμάρι. τὸ ζυμάρι.
νά τὸ ζυμάρι.

ζητῶ νὰ πάρω ρύζι.

μαμά, μία πίτα, μά τί πίτα ἀπὸ τί; πίτα ἀπὸ τυρί, ρύζι, ζυμάρι. Teig (ζυμάρι)

10 μῆλο.

λ.

μῆ λο. μῆ λα. ὅ λο. ὅ λα.

μυ ρί ζω. μα ζώ νω.

μῆλο. τὸ μῆλο. τὰ μῆλα. ὤ! ὤ! νὰ τὰ μῆλα! μυρίζω τὸ μῆλο. μαζώνω τὰ μῆλα.

μαμά. νὰ μαζώνω τώρα τὰ μῆλα;
ὅλα τὰ μῆλα μαζί.

μαμά. να παρω ὅλο το μῆλο;
νάτο ὅλο!

11. μέλι.

ε.

μέ λι. ἔ λα πά ρε. μη τέ ρα.

πί νω ἕ να πο τή ρι νε ρό.

πῆ ρε. πά ρε.

τυ ρί. πᾶ με νὰ πά ρω με

πο λύ.

μέλι, τὸ μέλι. ὢ! τί μέλι!

μητερα, να πάρω μέλι;

ἔλα πάρε μέλι με νερό.

τώρα πίνω ἕνα ποτήρι νερο μὲ μέλι.

πάρε τυρι με μέλι.

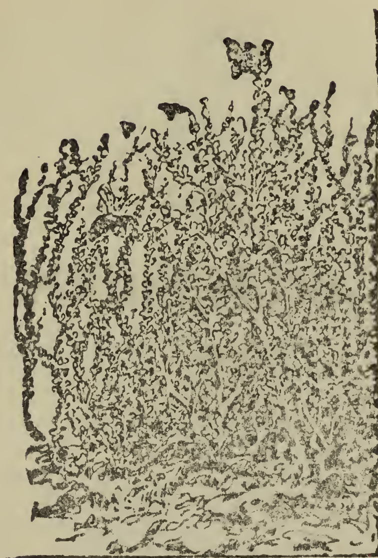
ἡ μητέρα πῆρε τὸ μέλι.

ἔλα νὰ πᾶμε νὰ πάρωμε πολὺ μέλι.

12. θυμάρι.

θ.

θυ μά ρι. θὰ μά θω.

θέ λω μέ λι.

θυμάρι. τὸ θυμάρι. νά ἕνα θυμάρι
με τη ρίζα. μυρίζω θυμαρι.
θα μάθω να μαζώνω θυμαρι.
θελω μέλι ἀπο θυμάρ

13. σιτάρι.

σ.

σι τά ρι. μα σῶ. ὠ μό.

θὰ θε ρί σω. σα ρώ νω ἀ λώ νι.

σά ρω μα. θὰ μά σω σω ρό.

θὰ ἀλέ σω σὲ μύ λο.

σιτάρι. τὸ σιτάρι. μασῶ ὠμὸ σιτάρι. θὰ θερίσω τὸ σιτάρι. μὲ τί; θὰ τὸ πάω στὸ ἀλώνι. τώρα σαρώνω τὸ ἀλώνι μὲ σάρωμα ἀπὸ θυμάρι. τώρα θὰ μάσω τὸ σιτάρι. τώρα θὰ πάρω τὸ σιτάρι νὰ πάω στὸ μύλο νὰ τὸ ἀλέσω.

14 μηλιά.

ια.

μη λιά. πε τῶ λι θά ρι ἀ πά νω.

πό σα. τό σα. ἄλ λο. πό τε θὰ

μά σω με; μιὰ μη λιά.

μηλιά. ἡ μηλιά. νὰ μιὰ μηλιὰ μὲ μῆλα!
μητέρα, πότε θὰ μάσωμε τὰ μῆλα;
ὥρα νὰ τὰ μάσωμε ὅλα.
πετῶ λιθάρι σὲ μηλιά; ποτέ!
μηλιά! μηλιά! θέλω μῆλα!
μῆλα; νά τα! ἔλα ἀπάνω πάρε.
πόσα;
νά, τόσα! ἕνα! ἄλλο ἕνα! ἄλλο ἕνα!
ὤ! ὤ! τί μῆλα! σὰ μέλι!

15. πάπια.

πά πια. πα πιά. ἐν νιά.
ζῆ μέ σα σὲ νε ρά. νὰ πάη

πάπια. ἡ πάπια. νὰ ἡ πάπια μὲ παπιά!
πόσα: ἐννιὰ παπιά, ὅλα ἕνα ἕνα!
ἡ πάπια ζῆ μέσα σὲ νερά.
τώρα ἡ πάπια πῆρε τὰ παπιὰ νὰ πάη
μέσα σὲ νερά.

16. γάτα.

γ.

γά τα, γα τί, γα τιά.

για τί. λί γο γά λα.

μιὰ γό πα. ἐ γὼ ἀ γα πῶ.

θὰ πιῇ. πιά το γε μά το γά λα.

γάτα. ἡ γάτα. νὰ μιὰ γάτα μὲ γατιά! τί ματιά! ἡ γάτα! τί μύτη!

«νιάο! νιάο!» ἡ γάτα. γιατί; τί ζητᾶ; ζητᾶ λίγο γάλα. τί ἄλλο; μιὰ γόπα.

νά τη τώρα ἡ γάτα πῆρε μιὰ γόπα.

ἡ γάτα πατᾶ ἀπαλὰ ἀπαλά.

ἐγὼ ἀγαπῶ ἕνα γατί. τὸ ποτίζω γάλα. νά το. τώρα θὰ πιῇ ἕνα πιάτο γεμάτο γάλα. θὰ τὸ πιῇ λίγο λίγο.

17. φῶτα. Luft

φ.

φῶ τα. φο ρά. φέ ρε φῶ τα.
νὰ φᾶ με.

φῶτα. τὰ φῶτα, νὰ φῶτα μιὰ φορά! νὰ σάλα μιὰ φορὰ μὲ τόσα φῶτα! φέρε ἀπάνω ἄλλα φῶτα. νὰ τὰ φῶτα ἐλᾶτε τώρα νὰ φᾶμε.

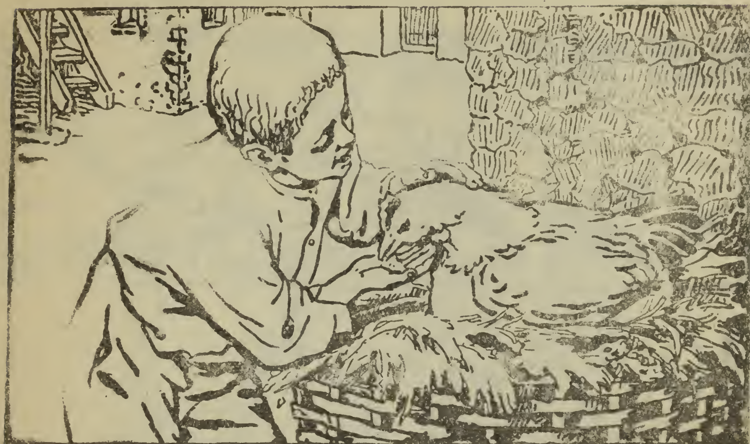
18. δαδί.

δ.

δα δὶ σω ρό. δί νω. λά δι.
δω σα δῶ ρα.

δαδί. τὸ δαδί. νὰ τὸ δαδὶ σωρό.

δίνω δαδὶ νὰ πάρω λάδι.
ἔδωσα δῶρα, δαδί, λάδι γιὰ φῶτα.

19. κότα.

κ.

κό τα κα λή. κά θι σε σέ κο φί-
νι μα λα κά. σέ λι νο. κα ρό το.

κότα. ἡ κότα. νὰ μιὰ καλὴ κότα! τί μύτη!
τί μάτι!

«κακκακά! κακκακά!» ἡ καλὴ κότα. γιατί νά
φωνάζῃ; κάθισε μέσα σὲ κοφίνι μαλακὰ μαλακά.

θὰ δώσω νὰ φάη σιτάρι, σέλινο, καρότο.
νὰ πιῆ νερὸ λίγο λίγο.
ἀγαπᾶ ἡ κότα τὴ γάτα; ποτε! γιατί;

20. χῆνα.

χ.

χῆ να. χη νά κια. ἔ χω. ὄ χι.
θὰ χά σω. χα ρα. λά χα να.
χη νά κι

χῆνα. ἡ χῆνα. νὰ ἡ χῆνα μὲ τὰ χηνάκια!
νὰ ἕνα χηνάκι!
μητέρα, θέλω νὰ ἔχω μιὰ χῆνα.
πολὺ καλά· γιατί ὄχι; τί θὰ χάσω; θὰ
δώσω δυὸ παπιὰ νὰ πάρω μιὰ χῆνα.
τί χαρά! τί χαρά! θὰ ἔχω μια χῆνα!
χῆνα! χῆνα! θὰ λέω, ἔλα δῶ φάγε λάχανα·
λίγο σέλινο, λίγο καρότο.

21 ψάρι.

ψ.

ψά ρι. ψά ρια. ψα ρά. ψη τό. ψω μί.
δι ψῶ.

ψάρι. τὸ ψάρι. τὰ ψάρια.

ψάρια! ψάρια! καλὰ ψάρια!

ψαρά, θέλω ἕνα καλὸ ψάρι.

ἔχω ἕνα ψάρι μιὰ ὀκά.

πολὺ καλά· θὰ τὸ πάρω.

τί θὰ τὸ κάμωμε, μητέρα, τόσο μεγάλο ψάρι;

θὰ τὸ κάμω ψητό.

ἔφαγα πολύ· ψωμί, ψάρι ψητό, τυρί, σῦκα· τώρα διψῶ πολύ· θὰ πιῶ νερό. τί ἄλλο; τίποτα!

---

22. ξύλα.

ξ.

ξύ λα. ξύ λο. λο ξά. ξε ρά. ξε νά ρι.

ξύλα. τὰ ξύλα. τὸ ξύλο. θὰ πάω νὰ κόψω ξύλα. θὰ κάμω ἕνα ξύλινο γεφύρι· γιὰ νὰ γίνη τὸ γεφύρι, μερικὰ ξύλα θὰ πᾶνε ἴσια, ἄλλα θὰ πᾶνε λοξά.

φέρε ξύλα ξερὰ νὰ ἀνάψω φωτιὰ νὰ ψήσω τὸ ψάρι.

θέλω ἕνα ἴσιο ξύλο γιὰ τὸ ξινάρι.

23. ἥλιος.

ς.

ἥ λι ος. ώς. ἄς. μη λιές. συ κιές.
κε ρα σιές. φω λιές.

ἥλιος· ὁ ἥλιος. νὰ ὁ ἥλιος! ἔφεξε; τώρα;
ἔφεξε πέρα ὡς πέρα. νὰ ὁ ἥλιος ψηλά!
τί χαρά, ζήτω ὁ ἥλιος! ἂς πᾶμε σὲ εξοχὴ
νὰ δῶ μηλιές, συκιές, κερασιές.
τώρα ὁ ἥλιος ἔπεσε· ἂς πᾶμε πίσω.
τὰ ζῶα τώρα πᾶνε μέσα σὲ φωλιές.

---

24. ἄνθη.

ἄν θη. θα δια λέ ξω άρ κε τά.
-α ἔρ θη.

ἄνθη. τα ἄνθη. ἀγαπῶ πολὺ τὰ ἄνθη.
μυρίζω τὰ ἄνθη. να, τώρα ποτίζω τὰ ἄνθη.
θα διαλέξω τώρα ἀρκετὰ ἄνθη, θα τα δεσω
να ἔρθη ἡ μητέρα να τὰ πάρη.

25. εἰκόνα

εἰ=ι.

εἰ κο να. ἐ κεῖ εἴ χα με. τὴν εἶ-δα. ἀ λη θεια. ἡ θεια. ἔ χει φέ ρει ὁ θεῖ ος.

εἰκόνα. ἡ εἰκόνα.
ἡ μητέρα πῆρε μιὰ εἰκόνα.
ὤ! θέλω νὰ δῶ τὴν εἰκόνα!
ἔλα πᾶμε· νά την ἐκεῖ ψηλά!
εἴχαμε μιὰ φορὰ μιὰν ἴδια εἰκόνα· τὴν εἶδα. ἦταν πολὺ καλή· ἀλήθεια, ἦταν ἴδια!
ἡ θειὰ ἔχει μιὰ εἰκόνα μὲ ἄνθη γύρω γύρω· τὴν ἔχει φέρει ὁ θεῖος ἀπὸ τὸ ταξίδι.

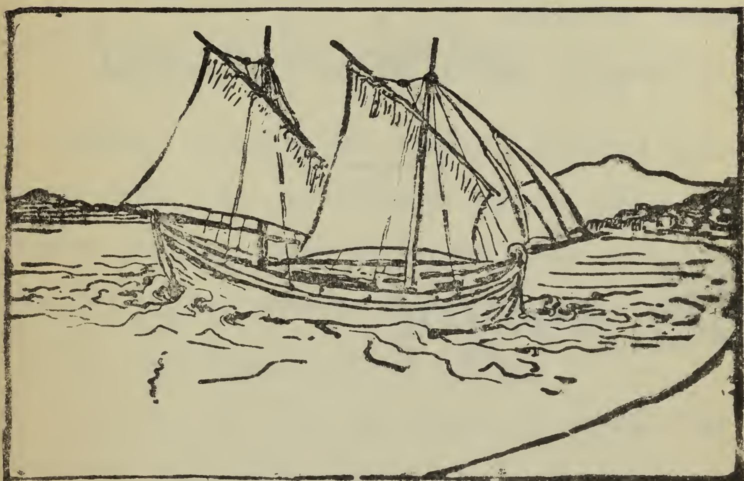
26. αἷμα

αι=ε

αἵ μα. παι δί. μα χαι ρι. παί ζω. ἔπαι ξα. καί ει.

αἷμα. τὸ αἷμα. πόπο! πόπο! αἷμα!
γιατί κακὸ παιδί;

ἔπαιξα μὲ τὸ μαχαίρι καὶ ἔκοψα τὸ χέρι.
ὤ! πόσο μὲ πονεῖ! πόσο μὲ καίει!
ἔλα νὰ δέσω τὸ χέρι νὰ πάψη τὸ αἷμα.
παίζω πιὰ μὲ μαχαίρι; ὄχι! ποτέ!

27. καΐκι.

αϊ.

κα ΐ κι.

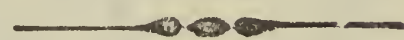
καΐκι. τὸ καΐκι. νὰ τὸ λιμάνι! νὰ καὶ καὶ μέσα τὸ καΐκι!

τὸ καΐκι πῆρε μῆλα, σῦκα, κυδώνια, ροδάκινα πεπόνια σὲ κοφίνια.

τώρα τὸ καΐκι μὲ τὰ πανιὰ θὰ πάη γιαλὸ γιαλὸ νὰ φέρη σιτάρι.

νά το πάλι τὸ καΐκι! τί θὰ πάρη τώρα; σέλινα, καρότα, ραπάνια.

τί θὰ φέρη; πανιά, ρύζια, καφέ, σίδερα.

28. τοῖχος.

οι=ι

τοῖ χος. ὅ λοι οἱ δι κοί μας τοῖ χοι.

τοῖχος. ὁ τοῖχος. νὰ ἕνας ψηλὸς τοῖχος τὸν τοῖχο τὸν ἔκαμε ὁ πατέρας ἀπὸ μεγάλα λιθάρια. γιὰ τὸν τοῖχο ἔφερα καὶ ἐγὼ μερικα λιθαρια ὅλοι οἱ τοῖχοι οἱ δικοί μας εἶναι απο λιθάρια.

29. ροϊδιά.

οϊ

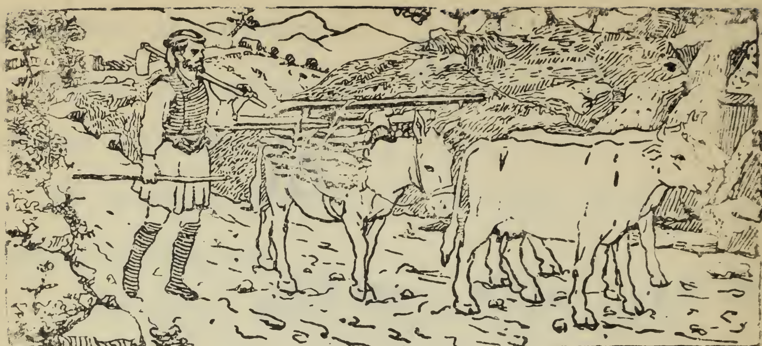
ροϊ διά. ρόϊδα. ροϊ διές.

ροϊδιά. ή ροϊδιά. νά, παιδιά, ή ροϊδιά μας γεμάτη ρόιδα! ώ! πόσο ώραία είναι ή ροϊδιά γεμάτη ρόιδα! άλήθεια! μά πιό ώραία είναι ή ροϊδιά τήν άνοιξη, γεμάτη κόκκινα άνθη. έχομε καί άλλο περιβόλι· έκεῖ έχομε πολλές ροϊδιές.

ή μητέρα σέ λίγο θά μάση τά ρόιδα· θά τα δέση δυό δυό μαζί, νά τά φυλάξη γιά τό χειμῶνα

ξέρετε πόσα ρόιδα παίρνει κανείς μέ μια δεκάρα; μέ μιά δεκάρα παίρνομε δυό ρόιδα. για δέκα ρόιδα πόσες δεκάρες θά δώσωμε; γιατί;

30. βόδι.

β.

Βό δι. Βό δι α. Βί κος. ρό βη.

βόδι. τὸ βόδι. τὰ βόδια. νὰ τὸ ἕνα βόδι, νὰ καὶ τὸ ἄλλο! νὰ τὸ βόδι μας μὲ τὰ παχιὰ χείλια, τὰ ἥμερα μεγάλα μάτια, τὰ ψηλὰ κέρατα.

εμεῖς ἔχομε δυὸ βόδια. μὲ τὰ βόδια μας ὁ πατέρας ὀργώνει τὰ χωράφια μας.

τὸ δειλινὸ τὰ βόδια μας θὰ φᾶνε ἀρκετά, βίκο, ρόβη, ἄχυρα.

31. κοῦκος.

ου.

κοῦ κος. δὲν ἀ κοῦ τε; βου νό. οὐ-ρα νός. ἔ χουν. βου ί ζει. που λιὰ κε λαη δοῦν λου λού δια μυ ρί ζουν.

κοῦκος, ὁ κοῦκος. νὰ ὁ κοῦκος, παιδιά! ζήτω ἦρθε ἡ ἄνοιξη! δὲν ἀκοῦτε! «κούκου!» «κούκου!» βαθιὰ ἀπὸ τὸ δάσος φωνάζει ὁ κοῦκος· τὸν ἀκοῦτε! «κούκου, κούκου»

ἐγώ, παιδιά, θὰ ἀνεβῶ τὸ βουνὸ νὰ δῶ τὸν κοῦκο· ποιὸς θὰ ἔρθη μαζί μου;

ὅλοι θὰ πᾶμε· ἐκεῖ ψηλὰ ὁ οὐρανὸς εἶναι πιὸ γαλάζιος, ὁ ἀέρας βουίζει, τὰ πουλιὰ κελαηδοῦν, τὰ λουλούδια μυρίζουν, καὶ ὁ κοῦκος ἀδιάκοπα κε-λαηδεῖ: «κούκου! κούκου! κούκου!»

32. ἀμμουδιά.

ἀμ μου διὰ τῆς θά λασ σας.
ἀ δερ φός. βαρ κοῦ λες. χαρ τί. θὰ
ἔρ θουν πολ λὰ παι διά.

ἀμμουδιά. ἡ ἀμμουδιά. τί ὡραία ποὺ εἶναι ἡ ἀμμουδιὰ τῆς θάλασσας! τώρα ποὺ ἦρθε ἡ ἄνοιξη, ἐγὼ καὶ ὁ ἀδερφός μου θὰ πᾶμε σὲ ἀμμουδιά. ἐκεῖ θὰ παίξωμε, θὰ κάμωμε βαρκοῦλες ἀπὸ χαρτὶ νὰ τὶς βάλωμε σὲ νερό. θὰ ἔρθουν μαζί μας

καὶ ἄλλα πολλὰ παιδιά. θέλετε νὰ μάθετε, ποιὰ εἶναι τὰ παιδιὰ ποὺ παίζομε; θὰ σᾶς τὰ πῶ.

---

33 ο Ο. θ Θ. β Β. ρ Ρ.

Ὁ θω νας. Θώ μη. Βα σι λά κης. Ρο δό πη.

Θὰ σᾶς πῶ μὲ ποιὰ παιδιὰ παίζομε· μὲ τὴ Θώμη, τὴ Ροδόπη, τὸν Ὄθωνα καὶ τὸ Βασιλάκη τὰ ξαδέρφια μας. Ἡ Θώμη, ἡ Ροδόπη καὶ ἐγὼ κάνομε ψωμάκια ἀπὸ ἄμμο. Ὁ ἀδερφός μου, ὁ Ὄθωνας καὶ ὁ Βασιλάκης παίζουν τὸ κυνηγητό.

---

34. κ Κ. χ Χ. τ Τ. ψ Ψ.

Κι κὴ Χω ρα φᾶ Τα σού λα Ψα ρᾶ.

Καμιὰ φορὰ ἡ Ροδόπη δὲν ἔρχεται, μὰ ποτὲ δὲ λείπουν οἱ φίλες μου, ἡ Κικὴ τοῦ Χωραφᾶ καὶ ἡ Τασούλα τοῦ Ψαρᾶ. Τῆς Κικῆς τῆς ἀρέσει πολὺ ὁ χορός. Ἡ Τασούλα ξέρει νὰ κάνῃ ἀπὸ ἄμμο φούρνους.

35 ιΙ. πΠ. εΕ.

φΦ. υΥ.

Ἰάσονας καὶ Πόπη τοῦ Βάρδα.

Ἑλένη, Φοφὼ καὶ Τάκης τοῦ Ρήγα.

Ὑγεία καὶ χαρὰ ἔχομε ὅταν παίζωμε σὲ ἀμμουδιά. Ἔχομε καὶ ἄλλους φίλους, τὸν Ἰάσονα καὶ τὴν Πόπη τοῦ Βάρδα καὶ τὴν Ἑλένη, τὴ Φοφὼ καὶ τὸν Τάκη τοῦ Ρήγα.

---

36 γΓ. ηΗ. λΛ.

δΔ. αΑ. νΝ. μΜ.

Γιῶργος καὶ Ἠλίας τοῦ Δήμα.

Ἄννα, Νίκος καὶ Μίμης τοῦ Λάρα.

Ὁ Γιῶργος καὶ ὁ Ἠλίας τοῦ Δήμα, ἡ Ἄννα, ὁ Νίκος καὶ ὁ Μίμης τοῦ Λάρα εἶναι φίλοι μας. Πηγαίνουν καὶ παίζουν σὲ ἄλλο μέρος. Κάποτε ὅμως παίζουν καὶ μαζί μας.

37 σςΣ ζΖ ξΞ ωΩ

Ζωὴ Μαρινοῦ. Σοφία Ξανθοῦ.

Ὡραῖα περνοῦμε, ὅταν ἔρχεται ἡ Ζωὴ τοῦ Μαρίνου μὲ τὴν ξαδέρφη της, τὴ Σοφία Ξανθοῦ.

Πόσα παιδιὰ παίζομε μαζί; Ἐγὼ καὶ ὁ ἀδερφός μου. Τὰ ξαδέρφια μας, ἡ Θώμη, ἡ Ροδόπη, ὁ Ὄθωνας καὶ ὁ Βασιλάκης. Ἡ Κικὴ τοῦ Χωραφᾶ καὶ ἡ Τασούλα τοῦ Ψαρᾶ. Ὁ Ἰάσονας καὶ ἡ Πόπη τοῦ Βάρδα καὶ ἡ Ἑλένη, ἡ Φοφὼ καὶ ὁ Τάκης τοῦ Ρήγα. Οἱ φίλοι μας Γιῶργος καὶ Ἠλίας τοῦ Δήμα καὶ ἡ Ἄννα, ὁ Νίκος καὶ ὁ Μίμης τοῦ Λάρα, καὶ τὰ πιὸ ζιζάνια, ἡ Ζωὴ τοῦ Μαρίνου μὲ τὴν ξαδέρφη της, τὴ Σοφία Ξανθοῦ. Πόσα παιδια εἶναι ὅλα;

---

38. ἀϐγό.

βγ. ϐδ. ϐλ ϐρ.

Ἡ κότα μας σήμερα γέννησε ἕνα ἀϐγό. Ἡ κότα μας γεννᾶ τέσσερες φορὲς τὴν ἑϐδομάδα ἀπὸ ἕνα ἀϐγὸ κάθε φορά. Ἡ κότα μας, ἅμα γεννηση τὸ ἀϐγό κακαρίζει «κακακά! κακκκά!». σα νὰ λέη: «Τί χαρά, τί χαρά, σὲ λίγο θἄχω πολλὰ ἀϐγά. Ἀπὸ τὰ ἀϐγὰ θὰ βγοῦν πουλιά!» Ἡ κότα μας, ὅταν γεννᾶ, δὲ θέλει νὰ τὴ βλέπῃ κανένας. Θαρρεῖ πῶς θὰ τῆς πάρουν τὰ ἀϐγά της καὶ φοϐᾶται.

Τὰ ἀϐγά ποὺ θὰ φᾶμε τὰ βράζομε ἢ τὰ τηγανίζομε. Ἐγὼ ξέρω καὶ βράζω ἀϐγὰ μελάτα.

40. φραπιά.

φτ. φρ. φλ. φν.

Μὲ τὸ φτυάρι καὶ τὸ ξινάρι ὁ παππούς ἔκαμε ἕνα λάκκο. Μέσα φύτεψε μιὰ φραπιά.

Ἅμα τὴ φύτεψε μοῦ εἶπε: «Φτάνεις νὰ βγάλης φλοῦδες ἀπὸ τὴ μουριά;»

«Τί θὰ τὶς κάμης, παππού, τὶς φλοῦδες;» ρώτησα.

«Θὰ δέσω μὲ τὶς φλοῦδες τὴ φραπιὰ μαζὶ μὲ ἕνα παλούκι, γιὰ νὰ μὴν τὴν κουνᾶ ὁ ἀέρας» εἶπε ὁ παππούς.

Ἔβγαλα τὶς φλοῦδες καὶ ὁ παππούς ἔδεσε τὴ φραπιά.

Ἔξαφνα ἄρχισε νὰ βρέχη. «Πᾶμε τώρα» εἶπε ὁ παππούς, «ὁ καλὸς Θεὸς ποτίζει τὴ φραπιά μας».

41. αὐλή.

αυ = αϐ υ = ϐ.

αυ = αφ υ = φ.

Ἐμεῖς ἔχομε μεγάλη αὐλή. Ἐκεῖ μένουν τὴν ἡμέρα κότες, χῆνες, πάπιες καὶ ἄλλα ζῶα.

Πίσω ἀπὸ τὴν αὐλὴ εἶναι ὁ κῆπος μας. Ἐκεῖ πηγαίνει ὁ παπποὺς κάθε αὐγή. Ὁ παπποὺς φτιάνει αὐλάκια καὶ ποτίζει τὰ ραδίκια, τὰ σέλινα καὶ τὰ ἄλλα λάχανα. Ἐγὼ κάθομαι σιμὰ σὲ μιὰ φραπιὰ καὶ διαϐάζω λίγο. Ἔρχεται μαζί μου καὶ ὁ μαῦρος γάτος μας. Αὐτὸς δὲν παύει νὰ κοιτάζη μὲ πονηριά, νὰ πιάση κανένα πουλί. Τὰ πουλάκια τὸν νιώθουν νὰ ζυγώνη, καί, φράπ, ἀνοίγουν τὰ φτερά τους καὶ πετοῦν.

Ὁ παπποὺς ἔπειτα κόϐει φροῦτα καὶ λουλούδια. « Αὐτὰ εἶναι γιὰ σήμερα » μοῦ λέει· « αὔριο θὰ κόψωμε ἄλλα ». Ἐγὼ τὰ παίρνω, περνῶ τὴν αὐλὴ καὶ τὰ φέρνω τῆς μητέρας.

42 λεύκα.

ευ = εφ.

ευ = εβ.

Ἔχομε μιὰ ψηλὴ λεύκα. Τὸ ἀεράκι σαλεύει πολὺ εὔκολα τὰ φύλλα τῆς λεύκας. Λεύκα καὶ ἀεράκι φλυαροῦν ἀδιάκοπα «ψ, ψ, ψ!»

Πολὺ τοῦ ἀρέσει τοῦ παπποῦ νὰ κάθεται τὸ μεσημέρι κάτω ἀπὸ τὴ λεύκα.

Μιὰ μέρα ἦρθαν ἐκεῖ εὔζωνοι. Ὁ παππούς τοὺς φιλεύει. Ἅμα ἔφαγαν καὶ ἤπιαν καλὰ οἱ εὔζωνοι, ὁ παππούς λέει:

«Χορεύετε, παλικάρια μου;»

«Πολὺ μᾶς ἀρέσει νὰ χορεύωμε, γεροπαππού» εἶπαν οἱ εὔζωνοι καὶ χόρεψαν μὲ χάρη.

43. σκυλάκι.

σκ. στ. σφ. σπ.

Ἔχομε ἕνα σκυλάκι γιὰ νὰ φυλάγῃ τὴν αὐλή μας. Τὸ σκυλάκι μας στέκεται ὀρθὸ στὰ δυό του πόδια. Τὸ σκυλάκι μας γαβγίζει τοὺς ξένους ποὺ περνοῦν «γάβ! γάβ! γάφ!»

Τί κάνω ὅταν τύχῃ τὸ σκυλάκι μας νὰ μὴν εἶναι μαζί μου; Τοῦ σφυρίζω καὶ αὐτὸ ἔρχεται ἀμέσως καὶ μὲ βρίσκει ὅπου καὶ ἂν εἶμαι.

Τὸ σκυλάκι μας κοιτάζει μὲ ἀπορία τὶς κότες μας, ποὺ σκαλίζουν μὲ τὰ νύχια τους τὸ χῶμα. «Τί νὰ κάνουν ἐκεῖ οἱ κουτές;» θέλει νὰ μάθῃ. Σὲ λίγο οἱ κότες βγάζουν κανένα σπόρο ἢ σκουλήκι. «Ἄου! ἄου!» κάνει τότε τὸ σκυλάκι. Θέλει νὰ πῇ: «ποπό! κουτὸ ποὺ εἶμαι ἐγώ!»

Ὅταν πηγαίνω σκολειό, τὸ σκυλάκι θέλει νὰ ἔρθῃ μαζί μου. Τότε τοῦ κάνω: «πίσω στὴν αὐλή! Ποιὸς θὰ φυλάξῃ τὶς κότες μας;».

Τὸ σκυλάκι βαζει τὴν οὐρὰ στὰ σκέλια του καὶ γυρίζει πίσω στὴν αὐλὴ λυπημένο.

Χαρὰ ποὺ ἔχει τὸ σκυλάκι, ἅμα γυρίζω στὰ σπίτι!

44. πρόβατα.

πρ. θρ. γρ. τρ. δρ. βρ. κρ. χρ.

Ὁ πατέρας μου ἔχει μιὰ στάνη πρόβατα. Ὅταν ἐγὼ κάθωμαι στὸ θρανίο, καὶ γράφω καὶ διαβάζω, τί κάνουν τὰ πρόβατα; Τὰ πρόβατα βόσκουν στοῦ βουνοῦ τὰ πράσινα λιβάδια· τρῶνε πράσινα τρυφερὰ χορτάρια.

Τὰ πρόβατα φυλάγει ἀπὸ τοὺς λύκους καὶ τὰ ἀγρίμια ὁ βοσκός μας μὲ τὸ σκύλο τὸ μεγάλο.

Τὸ μεσημέρι ὁ βοσκὸς πάει τὰ πρόβατα στὶς δροσερὲς βρυσοῦλες, νὰ τὰ ποτίσῃ. Ὕστερα ὁ βοσκὸς πάει τὰ πρόβατα στὸν παχὺν ἴσκιο

τῶν πεύκων νὰ σταλίσουν, ὥσπου νὰ περάση ἡ μεγάλη ζέστη.

Τὰ πρόβατα μᾶς εἶναι πολὺ χρήσιμα· ἀπ' αὐτὰ παίρνομε τὸ κρέας, τὸ γάλα καὶ τὸ μαλλί.

Τώρα ἔχομε ἀπὸ τὴ στάνη μας δυὸ ἀρνάκια νὰ τὰ θρέψωμε στὸ σπίτι νὰ γίνουν θρεφτάρια.

Καλότυχοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν πρόβατα.

45. κλῆμα.

κλ. χλ. γλ. βλ. πλ.

Τὴν αὐλή μας τὴ σκεπάζει ἕνα ὡραῖο κλῆμα. Χλωρὰ καταπράσινα εἶναι τὰ φύλλα του· κίτρινα σὰ χρυσάφι καὶ γλυκὰ σὰ μέλι εἶναι τὰ σταφύλια του.

Κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο τῆς κληματαριᾶς διαβάζω τὸ βιβλίο μου καὶ γράφω στὴν πλάκα μου.

«Μητέρα» λέω, «δῶσε μου, σὲ παρακαλῶ, ἕνα γλυκὸ σταφυλάκι».

«Θὰ κόψω ἕνα νὰ σοῦ δώσω» λέει ἡ μητέρα.

«Ἐγὼ θὰ πλύνω καθαρὰ καθαρὰ τὸ σταφύλι, μὰ καὶ σὺ νὰ πλύνῃς καθαρὰ τὰ χέρια σου».

Σὲ λίγο τρώγω τὸ σταφύλι μου. Τὸ σκυλάκι μὲ κοιτάζει κατάματα. Λέτε πῶς ἔχει παράπονο μαζί μου; Κάθε ἄλλο! Τοῦ πετῶ ἀρκετὲς ρῶγες, καὶ τάπ! χάπ! πηδᾶ, τὶς ἁρπάζει στὸν ἀέρα καὶ τὶς χάφτει.

46. χτένι.

χτ. πν. κν. μν.

Στὸ σπίτι ὁ καθένας μας ἔχει τὸ δικό του χτένι.

Μόλις φέξῃ, ἀμέσως ξυπνῶ, πλένομαι, παίρνω τὸ χτένι μου καὶ χτενίζω τὰ πυκνὰ μαλλιά μου. Παίρνω ὕστερα τὴ στάμνα καὶ τρέχω στὴ βρύση νὰ φέρω τοῦ παπποῦ μου κρύο κρύο καὶ δροσερὸ νεράκι. Ὁ παπποὺς τότε πλένεται, χτενίζει μὲ τὸ χτένι του τὰ μαλλιά του καὶ τὰ πυκνὰ γένια του καὶ κάθεται στὸ τραπέζι νὰ τοῦ φέρω νὰ πιῇ τὸν καφέ του.

47. ἀμυγδαλιά.

γδ.

Ποιὸς δὲν ξέρει τὴν ἀμυγδαλιά; Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ χρόνου ἡ ἀμυγδαλιὰ ἀνθίζει.

Ἐμεῖς ἔχομε πολλὲς ἀμυγδαλιές.

Μόλις ἀνθίζουν οἱ ἀμυγδαλιὲς ξυπνοῦν οἱ μέλισσες ἀπὸ τὸ βαρὺν ὕπνο τοῦ χειμῶνα. Τρίβουν τὰ φτερά τους καὶ ὕστερα πετοῦν στὴν ἀμυγδαλιά.

«Ζούμ! ζούμ! ζούμ!, πολὺ σὲ εὐχαριστοῦμε καλὴ ἀμυγδαλιά».

48. κλῶσα.

τσ.

Ἡ κλῶσα μας ἔχει ὀχτὼ χαριτωμένα πουλάκια, κίτρινα κίτρινα σὰν καναρινάκια.

«Κλού! κλού! κλού!» φωνάζει ἡ κλῶσα, καὶ τὰ πουλάκια «πί! πί! πί!» τρέχουν ἀπὸ πίσω της.

Ἡ κλῶσα σκαλίζει μὲ τὰ νύχια της καὶ βγάζει σπόρους καὶ σκουλήκια. «Κλού! κλού! κλού!» κάνει· «ἐδῶ νὰ σᾶς μοιράσω τὸ φαγί».

«Τσίου! τσίου!» λέει παραπονετικὰ ἕνα πουλάκι. «Κλού! κλού! κλού! τί τρέχει πάλι; Τί ἔχεις ἐσύ;»

«Ἐκεῖνος ἐκεῖ ὁ φαγὰς μοῦ πῆρε τὸ μερδικό μου» λέει ὁ παραπονιάρης.

«Ἔτσι μοῦ εἶσαι σύ;» κάνει ἡ κλώσα, καὶ τοῦ δίνει μιὰ δυνατὴ μὲ τὴ μύτη της. «Ὄχ! ὄχ!» τσιρίζει τὸ κλωσοπούλι ἀπὸ τὸν πόνο.

«Κάαα, κάαα!» ἔξαφνα φωνάζει βραχνὰ ἡ κλώσα. Τί τρέχει; Νὰ τὸ γεράκι, ἔρχεται νὰ τῆς ἁρπάξη κανένα κλωσοπούλι. Τὰ πουλάκια καταλαβαίνουν τί θέλει νὰ τοὺς πῆ ἡ μανούλα τους, καὶ τρέχουν νὰ κρυφτοῦν κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες της.

«Ὦ, τί καλὴ μανούλα ποὺ εἶναι» λέω, ἅμα τὴ βλέπω νὰ μαζεύη ἔτσι τὰ πουλάκια της.

49. σπαρτά.

σπ.

Ὁ πατέρας μου σπέρνει τὰ χωράφια μας τὸ φθινόπωρο. Ὁ καλὸς Θεὸς στέλνει τὴ βροχὴ καὶ τὸν ἥλιο του, γιὰ νὰ μεγαλώσουν τὰ σπαρτά.

Τὸν Ἰούλιο τὰ σπαρτά μας περιμένουν τοὺς θεριστές. Οἱ θεριστὲς μὲ τὰ δρεπάνια στὴ γραμμὴ θερίζουν τὰ σπαρτά, τὸ κριθάρι καὶ τὴ βρόμη, τὸ σιτάρι καὶ τὴ σίκαλη.

Τὰ στάχυα τὰ δένουν σὲ χερόβολα καὶ μὲ τὰ χερόβολα κάνουν τὰ δεμάτια. Τὰ δεμάτια τὰ κουβαλοῦν στὰ πλατιὰ ἁλώνια. Ἔπειτα τὰ σπαρτὰ τὰ ἁλωνίζουν καὶ τὰ λιχνίζουν μὲ τὰ δικράνια. Ἔτσι ξεχωρίζουν τοὺς σπόρους ἀπὸ τὰ ἄχυρα. Τὰ ἄχυρα τὰ ἀποθηκεύουν γιὰ νὰ τρῶνε

τὰ ζῶα τὸ χειμῶνα. Τοὺς σπόρους τοὺς ἀλέθουν στὸ μύλο νὰ γίνουν ἀλεύρι.

Ἀπὸ τὸ ἀλεύρι γίνεται τὸ ψωμί.

50. σβούρα.

σβ. σγ. σμ. σ = ζ.

Ὁ παππούς μοῦ ἔφτιασε μιὰ ὄμορφη σβούρα. **Ὁ παππούς** μὲ ἔμαθε πῶς νὰ τυλίγω τὴν κλωστὴ **γύρω στὴ** σβούρα, πῶς νὰ τὴν πετῶ καὶ πῶς **νὰ τὴ** χτυπῶ μὲ τὴ βίτσα νὰ γυρίζῃ ἀδιάκοπα. **Τὸ σκυλάκι** μας, ἅμα βλέπει τὴ σβούρα νὰ γυρίζῃ, **τὴ** γαβγίζει: «γάβ! γάφ!» Σμίγει τὰ δυό του **πόδια, χαμηλώνει τὸ σγουρόμαλλο** κεφάλι του

καὶ κοιτάζει τὴ σβούρα μὲ περιέργεια. «Ἂς δῶ» συλλογίζεται, «τί ἔπαθε καὶ γυρίζει ἔτσι σὰν τρελή;» Ἔξαφνα πηδᾶ, ἁρπάζει τὴ σβούρα μὲ τὰ δόντια του, τὴν τινάζει μερικὲς φορὲς καὶ τὴν ἀφήνει χάμω. «Γὰβ γάφ! γὰβ γάφ!» τὴ γαβγίζει πάλι, σὰ νὰ τῆς λέη: «γιατί δὲ γυρίζεις τώρα πιά, κυρὰ σβούρα;»

51. καμπάνα.

μπ. ντ.

«Ντὰν ντάν, ντὰν ντάν, ντὰν ντάν!» σημαίνει ἡ καμπάνα κάθε Κυριακὴ καὶ κάθε μεγάλη γιορτή. «Ντάνταν! ντάνταν! ντανταντάν!» Ὁ κόσμος τώρα εἶναι ντυμένος τὰ γιορτινά του ροῦχα.

«Ντάν! ντάν! ντάν!» Τώρα μὲ τὶς λαμπάδες στὰ χέρια οἱ χριστιανοὶ ξεκινοῦν ἀπὸ ὅλα τὰ σπίτια γιὰ τὴν ἐκκλησιά.

«Ντάν! ντάν! ντάν!» Μπαίνουν τώρα, προσκυνοῦν μὲ εὐλάβεια ἐμπρὸς στὸ προσκυνητάρι καὶ ἀνάβουν τὶς λαμπάδες τους.

«Ντάν! ντάν! ντάν!» Ποιός μπορεῖ νὰ μείνη

στὸ σπίτι; Καὶ οἱ πιὸ τεμπέληδες τώρα μπαίνουν στὴν ἐκκλησιά.

«Ντάν, ντάν, ντάν! νταντάν! νταντάν!». Ὁ παπᾶς τώρα στὰ χρυσὰ ντυμένος ἀρχίζει τὴ λειτουργία.

«Ντάν! ντάν! ντάν!» Ὁ Χριστούλης, ἡ Παναγίτσα, οἱ ἅγιοι στὸ εἰκονοστάσι, φαίνονται νὰ λένε μὲ γλυκὸ χαμόγελο στοὺς χριστιανούς: «Πολύ, πάρα πολὺ μᾶς ἀρέσετε νὰ σᾶς βλέπωμε ἔτσι ἑνωμένους σὰν ἀδέρφια».

«Ντίν! ντίν! ντίν!» καὶ τὸ καμπανάκι ποὺ εἶναι στὸ ἐκκλησάκι ἀπάνω στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ.

«Ντίν! ντίν! ντίν!» τὸ καμπανάκι. Οἱ βοσκοὶ εὐχαριστημένοι γυρίζουν στὶς στάνες τους. Ξαπλωμένοι στὸν ἴσκιο τῶν πεύκων παίζουν χαρούμενα τὴ φλογέρα τους.

«Ντίν! ντίν! ντίν!» τὸ καμπανάκι. Κάποιος ξένος μπῆκε στὸ ἐκκλησάκι νὰ ἀνάψη τὰ καντήλια.

«Ντίν! ντίν! ντίν!» Χαρὰ σκορπίζει γύρω στὸ βουνὸ τὸ καμπανάκι. «Ντίν! ντίν! ντίν! ντίν!... ντίν!....».

52. Φεγγάρι.

γγ. γκ.

Φεγγαράκι μου λαμπρό,
φέγγε μου νὰ περπατῶ,
νὰ πηγαίνω στὸ σκολειό
νὰ μαθαίνω γράμματα,
γράμματα σπουδάματα
τοῦ Θεοῦ τὰ πράματα.

Αὐτὸ τὸ τραγουδάκι λέμε ὅλα τὰ παιδιά, ὅταν **τὸ** φεγγάρι εἶναι ὁλοστρόγγυλο.

Ἡ κυρούλα μας μὲ τὶς ἄλλες γυναῖκες τῆς γειτονιᾶς κάνει νυχτέρι· γνέθει τὴ ρόκα της καὶ καμαρώνει τὰ ἐγγονάκια της.

Πολλὲς φορὲς ἔχομε ἀκούσει τὴν ἱστορία τοῦ τραγουδιοῦ ἀπὸ τὸ γλυκὸ στόμα τῆς κυρούλας μας, μὰ δὲν τὴ χορταίνομε. Τρέχομε λοιπὸν στὴν κυρούλα μας. «Κυρούλα, πολὺ σὲ παρακαλοῦμε, πές μας πάλι τὴν ἱστορία».

Ἡ κυρούλα μᾶς παίρνει στὴν ἀγκαλιά της καὶ μᾶς φιλεῖ ἕνα ἕνα τρυφερά. Ὕστερα καθόμαστε γύρω της· ἀκουμποῦμε τοὺς ἀγκῶνες μας στὰ

γόνατα καὶ τὰ χέρια στὸ σαγόνι καὶ τὴν κοιτάζομε κατάματα.

Ἡ κυρούλα στρίβει μιὰ δυὸ φορὲς τὸ ἀδράχτι της καὶ ἀρχίζει τὴν ἱστορία.

« Μιὰ φορὰ κι ἕναν καιρὸ τὸν τόπο μας τὸν εἶχαν οἱ κακοὶ Τοῦρκοι.

Αὐτοὶ δὲν ἄφηναν τοὺς χριστιανοὺς νὰ ἔχουν σκολειά. Τὰ παιδάκια πήγαιναν στὴν ἐκκλησιὰ τὴ νύχτα, γιὰ νὰ τοὺς μάθῃ ὁ παπὰς γράμματα Ποιὸς τοὺς φώτιζε τὸ δρόμο; »

« Τὸ φεγγάρι! τὸ φεγγάρι! » φωνάζομε και ξαναρχίζομε πάλι νὰ τραγουδοῦμε χορεύοντας καὶ πηδῶντας:

Φεγγαράκι μου λαμπρό,
φέγγε μου νὰ περπατῶ
. . . .

53. Ἀγκίστρι.

στρ. σπρ. σπλ. θμ.

— 1. —

Ποιὰ εἶμαι ποὺ σᾶς μιλῶ τώρα τόσον καιρό; Εἶμαι ἡ Δαφνούλα τοῦ Φώτου Λιόντα. Ὁ ἀδερφός μου λέγεται Γιῶργος. Ὁ παππούς μου, ὁ Ἀντρέας Λιόντας, μᾶς παίρνει κάθε Κυριακὴ καὶ κάθε γιορτὴ καὶ κατεβαίνομε στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ ψαρεύομε μὲ ἀγκίστρια.

— 2 —

᾽Αποβραδὶς ἑτοιμάζει ὁ παππούς τ᾽ ἀγκίστρια. Γιὰ τὸ κάθε ἀγκίστρι παίρνει ἕνα μακρὺ καλάμι· στὸ λεπτότερο μέρος δένει πρῶτα τὴν πετονιὰ μὲ τὸ στρογγυλὸ φελλό· στὴν ἄκρη τῆς πετονιᾶς δένει τὸ ἀρμιδι. Τὸ ἀρμίδι εἶναι μιὰ ἄσπρη τρίχα ἀπὸ ἄλογο· ἔχει στὴ μιὰ ἄκρη ἕνα στρογγυλὸ μολυβένιο βόλι καὶ στὴν ἄλλη τὸ γυριστὸ ἀγκίστρι μὲ τὸ δόλωμα. Τὸ δόλωμα εἶναι ἢ κανένα λεπτό, λιγνὸ σκουληκάκι, ἢ ψωμὶ ζυμωμένο μὲ ἄσπρο τυρί.

— 3 —

Προχτές, πρὶν νὰ ψαρέψωμε, περάσαμε ἀπὸ τὸ μπακαλικάκι ποὺ εἶναι στὴν ἀκρογιαλιά.

«Τί ἔχεις, Μπαρμπα-Μαθιέ, νὰ φᾶμε σήμερα;» ρώτησε ὁ παππούς.

῾Ο Μπαρμπα-Μαθιὸς ἀποκρίθηκε: «Ἔχω μπαρμπούνια τηγανητά· περιμένω νὰ μοῦ φέρουν καὶ ἕνα ἀρνάκι».

«Νὰ μᾶς κρατήσης λίγα μπαρμπούνια, καὶ νὰ μᾶς ψήσης στὴ σκάρα τὴ σπλήνα καὶ τὸ συκώτι τοῦ ἀρνιοῦ» παράγγειλε ὁ παππούς.

— 4 —

Καθίσαμε καὶ οἱ τρεῖς μας ἀπάνω σ᾽ ἕνα βράχο

καὶ ἀρχίσαμε τὸ ψάρεμα μὲ τ' ἀγκίστρια. Τὰ ψαράκια, γλιστρώντας στὸ νερό, ζύγωναν τὰ δολώματα. Χάπ! τσάπ! μεμιᾶς τινάζαμε τὸ ἀγκίστρι ψηλά, καὶ στὴ στιγμὴ τὸ ψαράκι στὰ χέρια μας.

— 5 —

Πιάσαμε ἀρκετὰ ψάρια καὶ γυρίσαμε στὸ μπακαλικάκι νὰ φᾶμε. Καθὼς τρώγαμε, δίπλα στὴν ἀμμουδιὰ σὲ δυὸ σειρές, οἱ λιοκαμένοι ψαράδες τῆς τράτας τραβοῦσαν μὲ ρυθμὸ τὰ δίχτυα... «χό! χό! χόπ! χό! χό! χόπ!» Σὲ λίγο τὸ δίχτυ ἦταν στὰ ρηχά. Χιλιάδες ἦταν μέσα τὰ ψάρια ποὺ σπαρταροῦσαν.

54. Τζίτζικας.

τζ. ντρ. μπλ.

— 1 —

«Τζί! τζί! τζί! τζί! τζί! τζί!» ὁ τζίτζικας τραγουδᾶ ἀδιάκοπα τὸ καλοκαίρι, κρυμμένος μέσα στὶς φυλλωσιὲς τῶν δένδρων.

«Τζί! τζί! τζί! τζιτζιτζί! τζιτζί! τζί! τζί! τζιτζιτζί...» ὅλα τὰ τζιτζίκια μαζὶ κάνουν μουσική.

«Τζά! τζά! τζάα! τζά! τζά! τζάα!» ἕνας γεροτζίτζικας κρατᾶ τὸ ἴσιο.

— 2 —

«Δὲν παύεις πιά, μὲ ξεκούφανες!...» λέει ὁ μύρμηγκας φορτωμένος ἕνα βαρὺ σπειρὶ σιτάρι.

«Τί; τί; σὲ μένα τὸ λές;» ρωτᾶ ὁ τζίτζικας γυρίζοντας στὸ μύρμηγκα τὰ μάτια του, τὰ μεγάλα σὰ δυὸ γυαλιστερὲς χάντρες.

«Ναί, σὲ σένα τὸ λέω! Θέλεις νὰ σ' τὸ ξαναπῶ;

Γέρασες καὶ μυαλὸ δὲν ἔβαλες» ξαναεῖπε ὁ μύρμηγκας.

«Καὶ γιατί παρακαλῶ;» ρώτησε ὁ τζίτζικας.

— 3 —

«Θεέ μου, ἀδιαντροπιά!» λέει ὁ μύρμηγκας. «Δὲ μοῦ λές; δὲ μαζεύεις κάτι γιὰ τὸ χειμῶνα; Ἔχεις σκοπὸ πάλι ναρθῇς νὰ μὲ ξαναφορτωθῇς;» «Ὅσο γι' αὐτό, μὴν ἔχῃς φόβο» εἶπε ὁ τζίτζικας. «Θυμᾶσαι; Ἦρθα τουρτουρίζοντας νὰ μὲ φιλέψῃς, καὶ μὲ πέταξες σὰ σκυλί».

«Ἔτσι σοῦ ἄξιζε» εἶπε ὁ μύρμηγκας.

— 4 —

«Πολὺ καλά! εἶπε ὁ τζίτζικας. «Μὰ βλέπεις, δὲν πέθανα. Πῆγα στὴν ἀδερφή σου τὴ μέλισσα, καὶ πέρασα, δόξα νάχῃ ὁ Θεός, ζωὴ μιὰ φορά!»

«Ζούμ! ζούμ!» ἔκαμε πετώντας ἀπὸ κεῖ βιαστικὰ ἡ μέλισσα φορτωμένη μέλι. «Δὲν ἀξίζει δὰ τὸν κόπο νὰ μὲ παινεύῃς ἔτσι, καλέ μου φίλε!...»

— 5 —

« Πάντα σκορποχέρα! πάντα σκορποχέρα » εἶπε ὁ μύρμηγκας.

«Ὄχι σὰν ἐσᾶς τοὺς προκομμένους» εἶπε ὁ γεροτζίτζικας.

«Θὰ φωνάξω ὅλους γύρω, νὰ τοὺς πῶ τὴν ἱστορία σας. Τζά! τζά! τζάα! ἐλᾶτε δῶ...»

«Τί; τί;» ρώτησαν πετώντας γύρω του ὅλα τὰ τζιτζίκια.

— 6 —

«Ἀκοῦστε,... τοῦ λόγου του ὁ μύρμηγκας, ἡ σφήκα, ποῦ χύνει τὸ φαρμάκι της ἐδῶ δίπλα μας, ἡ ἀράχνη, ποὺ ὑφαίνει παραπέρα, ὁ σκαντζόχοιρος, ποὺ προβάλλει ἀγριεμένος, καὶ ἡ μέλισσα ποὺ πέρασε, ἦταν μιὰ φορὰ κι ἕναν καιρὸ ἄνθρωποι κι ἀδέρφια.

— 7 —

Ἡ μάνα τους δούλεψε καὶ τοὺς ἔκαμε ὅλους νοικοκυραίους. Ὁ μύρμηγκας ἔγινε ζευγολάτης, ὁ σκαντζόχοιρος περιβολάρης, ἡ ἀράχνη παντρεύτηκε κι ἔγινε περίφημη ἀνυφάντρα, ἡ σφήκα πῆρε κάποιο ζαχαροπλάστη καὶ τὸν ἐβοηθοῦσε νὰ φτιάνη τὰ γλυκίσματα».

«Γι' αὐτὸ ζηλεύεις ! γι' αὐτὸ ζηλεύεις!...Εἴμαστε κχὶ φαινόμαστε...» εἶπαν φουρκισμένοι...

— 8 —

«Δὲ ζηλεύω κανένα» εἶπε ὁ τζίτζικας. «Μὰ τότε ποὺ ψυχομαχοῦσε ἡ μάνα σας κι ἔστειλε τὴν παρακό:η της νὰ πᾶτε νὰ τὴ δῆτε, δὲν πῆγε κανένας σας, μόνο ἡ εὐλογημένη μέλισσα».

«Δὲ θ'ἄφηνα ἐγὼ τὰ χωράφια μου ἀθέριστα» εἶπε ὁ μύρμηγκας.

«Οὔτε ἐγὼ τὸν κῆπο μου ξέφραγο», εἶπε ὁ σκαντζόχοιρος, τρίζοντας τὰ δόντια του.

«Οὔτε ἐγὼ τὰ πανιά μου» εἶπε ἡ ἀράχνη.

«Κι ἐγὼ δὲ θ' ἄφηνα τὰ γλυκά μου» εἶπε φαρμακωμένη ἡ σφήκα.

— 9 —

«Τὸ ξέρω δά» εἶπε ὁ τζίτζικας. «Γι' αὐτὸ καὶ σᾶς καταράστηκε. Ἐσύ, μύρμηγκα, νὰ σπέρνης καὶ νὰ θερίζης, καὶ προκοπὴ νὰ μὴν κάνης. Ἐσύ, σκαντζόχοιρε, νὰ φέρνης πάντα φορτωμένος τ' ἀγκάθια, ποὺ θὰ ἔφραζες τὸν κῆπο σου. Ἐσύ, ἀνυφάντρα μου, νὰ ὑφαίνης, νὰ ὑφαίνης καὶ πανὶ νὰ μὴν ξεστένης. Καὶ σύ,

σφήκα, μέλι νὰ τρῶς καὶ φαρμάκι νὰ σοῦ γίνεται. Μόνο ἡ ἀδερφούλα σας ἔτρεξε νὰ δῆ τὴ μάνα σας μὲ τὰ προζύμια στὰ χέρια, καὶ βλέπετε πῶς εἶναι φορτωμένο πάντα τὸ σπίτι της».

«Τζί! τζί! τζί! ντροπή, ντροπή! Τζί! τζί! τζί! ντροπή, ντροπή!» φώναξαν ὅλα τὰ τζιτζίκια.

«Μπλέξαμε μὲ τὸν τζίτζικα!» ἔκαμε καταθυμωμένος ὁ σκαντζόχοιρος. «Σφήκα, ἅρπαξέ τον καὶ φέρε τον ἐδῶ, νὰ τὸν τραγανίσω νὰ ξεθυμάνω!»

Ἡ σφήκα χίμηξε.

«Μοῦ ἔσκισες τὸ καλύτερο φτερό μου» εἶπε ὁ τζίτζικας. Καὶ περνώντας ἀπὸ τὸ πανὶ τῆς ἀράχνης, ποὺ ἔπλεκε τὰ δίχτυα γύρω του νὰ τὸν δέση, «νὰ καὶ σὺ καὶ τὰ πανιά σου», εἶπε· «τί νόμισες πὼς εἶμαι, κουνούπι ἢ μίγα;»

— 10 —

«Πᾶμε, γιατὶ ἀλλιῶς ποτὲ δὲ θὰ ξεμπλέξωμε» εἶπε ὁ μύρμηγκας.

«Στὸ καλό» εἶπε ὁ τζίτζικας, «καὶ μάθετε ἄλλοτε νὰ μὴν τὰ βάζετε μὲ τὸν τζίτζικα».

ΤΕΛΟΣ

